

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ

Το κόκκινο
σημάδι

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ε Π Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το κόκκινο σημάδι**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Σοφία Βόικου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χριστίνα Γιατζόγλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Ηλίας Μασούρης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Σοφία Βόικου, 2009
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2009

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2009, 6.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-453-560-6

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε..
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ

*Το κόκκινο
σημάδι*

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

*Πενήντα χρόνια συμπληρώνονται φέτος
από τον ξεριζωμό του ελληνικού στοιχείου
από τις πατρογονικές εστίες της Μικράς Ασίας.
Ο Βασίλειος Δελαγραμμάτικας εμπνέεται
από την τραγωδία αυτή και παρουσιάζει
την πρώτη του έκθεση, με θέμα:*

«Ένα χώμα, μια πατρίδα, δυο θλαοί»

*Από τις 31 Αυγούστου έως τις 30 Οκτωβρίου 1972
στην γκαλερί «Λε Ριβάζ»,
στην Πλατεία Σαββειά Νο 6, στη Νίκαια της Γαλλίας.
Ζωγραφική, φωτογραφία, κινηματογράφος
και κειμήλια της εποχής εκείνης
σ' ένα σύγχρονο μεταμοντέρνο εικαστικό δρώμενο.
Η έκθεση πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του
Ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού,
του Τουρκικού Προξενείου Μασσαλίας
και του Συλλόγου Ελληνοτουρκικής Προσέγγισης.*

*Η παρουσία σας στα εγκαίνια της έκθεσης
την Πέμπτη 31 Αυγούστου και ώρα 21.00
θα μας τιμήσει ιδιαίτερα.*

Σμύρνη 1908

Στο Γραικικό Νοσοκομείο, στον Άγιο Χαράλαμπο, οι φωνές της Ευτέρπης Κεσίσογλου τάραζαν την ήσυχη νύχτα. Είχε έρθει πρωί, και τώρα ήταν νύχτα. Είχε χάσει την αίσθηση του χρόνου, και οι πόνοι που εδώ και ώρες τη χτυπούσαν μια χαμηλά στην κοιλιά και μια στη μέση την είχαν εξουθενώσει. Ο Χαρίλαος, ο σύζυγός της, είχε φέρει τον καλύτερο μαιευτήρα της Σμύρνης, που δέχτηκε αδιαμαρτύρητα το καπρίτσιο της να έχει μαζί της την Αϊσέ, την Τουρκάλα μαμή. Η κοινωνική θέση και η παρουσία της οικογένειας Κεσίσογλου άνοιγαν όλες τις πόρτες, και κάθε τους επιθυμία γινόταν αμέσως δεκτή. Όμως τόσες ώρες πονούσε και ούτε ο γιατρός με τα πτυχία από το Παρίσι ούτε η μαμή που είχε ξεγεννήσει όλο τον τούρκικο μαχαλά είχαν καταφέρει να βγάλουν από μέσα της το μωρό. Ένα μωρό που εννιά μήνες το περίμενε με τόση λαχτάρα, τώρα το αισθανόταν βάρος και προσευχόταν να απαγκιστρωθεί από μέσα της.

«Ηρέμησε, τζιέρι μου», της είπε η Αϊσέ, «ήρθε η ώρα».

Μια τρομερή σουβλιά στην κοιλιά, μια αίσθηση ότι σκιζόταν στα δύο, μια κραυγή που ακούστηκε σ' όλο το νοσοκομείο, κι ύστερα το κλάμα ενός μωρού.

«Να σας ζήσει, κυρία Κεσίσογλου», είπε ο γιατρός Αριστομένης Παπαδάκης. «Λίγη υπομονή ακόμα και σε μερικά λεπτά θα μπορείτε να ξεκουραστείτε στο δωμάτιό σας».

Ήταν τόση η εξάντληση της Ευτέρπης και τέτοια η ανακούφισή της που το μαρτύριό της είχε τελειώσει, ώστε έκλεισε τα μάτια και αφέθηκε στις φροντίδες του γιατρού, χωρίς να ρωτήσει αν ήταν αγόρι ή κορίτσι. Στο κάτω κάτω, ήταν σίγουρη ότι το πρώτο παιδί του μεγαλύτερου Χαρίλαου Κεσίσογλου θα ήταν αγόρι.

Η Αϊσέ πήρε με προσοχή το παιδί στα χέρια της, να του δέσει τον αφαλό, να το πλύνει, να το φασκιάσει και να το παρουσιάσει στον πατέρα του που περίμενε στο διάδρομο.

Ο Χαρίλαος Κεσίσογλου περπάταγε πάνω-κάτω στο διάδρομο του νοσοκομείου. Ανησυχούσε πολύ για την αγαπημένη του Ευτέρπη και για το παιδί που θα έφερνε στον κόσμο. Ο φίλος του ο Αριστομένης, ο γιατρός, του είχε πει ότι σε λίγες ώρες όλα θα είχαν τελειώσει. Όμως είχε έρθει η νύχτα, οι φωνές της Ευτέρπης εδώ και ώρα ακούγονταν σε όλο το νοσοκομείο και κανένας δεν έβγαине να του πει τι συμβαίνει. Μοναδική του συντρο-

φιά ήταν τα θεριακλίδικα τσιγάρα του κι ένας τούρκικος καφές. Το στόμα του είχε στεγνώσει και κόμποι ιδρώτα είχαν σχηματιστεί στο μέτωπό του. Αισθανόταν εξουθενωμένος. Μόλις είχε καθίσει σε μια καρέκλα, όταν είδε την Αϊσέ να ξεπροβάλλει από την αίθουσα τοκετών κρατώντας έναν μικρό μπόγο στα χέρια της που ξεφώνιζε. Ο Χαρίλαος δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του, άλλωστε δε βρισκόταν κανένας άλλος μπροστά εκείνη τη στιγμή. Αυτός, η Τουρκάλα μαμή και ο γιος του, ο διάδοχος στις επιχειρήσεις του, όπως κι εκείνος είχε διαδεχτεί το μακαρίτη τον πατέρα του.

«Να σας ζήσει, αφέντη!» μουρμούρισε η Αϊσέ και του απίθωσε το μωρό στα χέρια.

«Αγόρι;»

«Κορίτσι, αφέντη. Λυπάμαι...» μουρμούρισε η Αϊσέ και χαμήλωσε το βλέμμα για να μην προκαλέσει την οργή του νέου πατέρα. Η αντίδρασή του όμως την τρόμαξε ακόμα περισσότερο.

«Θυγατέρα! Δοξασμένο το όνομά Σου, Κύριε. Θα της δώκω το όνομα της μακαρίτισσας της μάνας μου. Αργυρώ. Και θα την κάνω την πρώτη κυρά της Σμύρνης. Αχ, βρε! Σμιχτοφρύδα σαν τη μάνα σου, φωνακλού σαν τον πατέρα σου. Ναι, σίγουρα εσύ θα διαφεντέψεις μια μέρα τη Σμύρνη».

Η Αϊσέ πήρε το μωρό και το μπαζίσι και εξαφανίστηκε γρήγορα. Δεν είπε λέξη στον Κεσίσογλου για το σημάδι που είχε το μωρό ψηλά στον ώμο. Απροσδιόριστο:

έμοιαζε με φύλλο συκιάς, με πλατανόφυλλο, ή μ' ένα τεράστιο χέρι που το είχε αδράξει απ' τον ώμο και του είχε αφήσει το αποτύπωμά του. Η Αϊσέ δεν ήθελε να προκαλέσει άλλο την τύχη της. Το πρώτο μαντάτο, ότι ήταν κορίτσι, ο πατέρας το είχε δεχτεί απρόσμενα καλά. Το δεύτερο όμως δεν το διακινδύνευε. Στο κάτω κάτω, δεν ήταν δική της δουλειά. Ας το ανακάλυπταν μόνοι τους, όταν θα του έβγαζαν τις φασκιές. Έβαλε γρήγορα το μπαξίσι στην τσέπη της, έφτυσε στον κόρφο της και βιάστηκε ν' αφήσει το βρέφος στη μητέρα του. Ήταν σημαδεμένο, και δεν ήθελε να της μεταδώσει κάτι από την κακοτυχία που κουβαλούσε πάνω του. Μόλις έφτανε στο σπίτι της, θα πλενόταν καλά και θα ετοίμαζε ένα βοτάνι για το κακό το μάτι. Μόνον ο Θεός και ο Προφήτης του ο Μωάμεθ γνώριζαν τι κακοδαιμονία θα έφερνε στον τόπο.

Την ίδια ώρα που η Αργυρώ βύζαινε το πρωτόγαλα από το αφράτο στήθος της ταλαιπωρημένης Ευτέρπης και ο Χαρίλαος ασήμωνε την κόρη του, σε μian άλλη γωνιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, στη Σαλονίκη, ένας φιλόδοξος Τούρκος αξιωματικός εισχωρούσε στο Σωματείο «Ένωσις και Πρόοδος» και διεκήρυττε ισότητα και αδελφοσύνη για όλους τους λαούς της αχανούς αυτοκρατορίας. Ο Μουσταφά Κεμάλ και η Αργυρώ Κεσίσογλου μόλις είχαν αρχίσει να γράφουν τη δική τους ιστορία.

Νέα Υόρκη 1972

«Ω, Θεέ μου!...» Τα δάχτυλά της έτρεμαν καθώς κρατούσε την πρόσκληση. «Δεν είναι δυνατόν!» ψέλλισε. «Μαμά...» Τα δάκρυα κυλούσαν στα μάγουλά της χωρίς σταματημό.

«Κυρία Κασίς, είστε καλά;»

Η φωνή της γραμματέως της την επανέφερε στην πραγματικότητα. Είχε ξεχάσει ότι βρισκόταν στη δουλειά, ότι δεν ήταν μόνη.

«Κυρία, είστε καλά;»

Όχι, δεν ήταν καλά. Δεν ήταν καθόλου καλά. Ένα σημείο του κορμιού της την έκαιγε. Ακούμπησε το χέρι της πάνω του, αλλά δεν κατάφερε να το δροσίσει.

«Κυρία, γιατί δε μου μιλάτε; Είστε καλά; Θέλετε ένα ποτήρι νερό;»

Γιατί δε σταματούσε επιτέλους τη φλυαρία αυτό το κορίτσι; Δεν έβλεπε ότι δεν ήταν σε θέση να της μιλήσει; «Μητέρα, πατέρα... Εσείς... Κι όμως νόμιζα ότι σας εί-

χα ξεχάσει. Πίστευα ότι είχα καταφέρει να ξεχάσω...» μουρμούρισε.

Τα γράμματα της πρόσκλησης χοροπηδούσαν μέσα από τα δάκρμά της. Αισθάνθηκε την ανάσα της γραμματέως της πίσω από την πλάτη της.

«Τι περίεργα γράμματα που είναι αυτά! Δεν πιστεύω να είναι ρώσικα; Μαντάμ Κασίς, είστε κομμουνίστρια;»

Η Εύα ξύπνησε από τον στιγμαίο της λήθαργο. «Σκάσε επιτέλους! It's Greek, you understand? Greek! But it's all Greek to you!*

* «Είναι ελληνικά, καταλαβαίνεις; Ελληνικά! Όμως εσύ τίποτα δεν καταλαβαίνεις!»

S

ο κόκκινο σημάδι που έχει η Αργυρώ στο κορμί της από γεννησιμιού της είναι ένας οϊωνός· στο εξής θα καθορίζει τα βήματά της και θα χαράζει την πορεία της στη ζωή. Από την καταστροφή της Σμύρνης και την απώλεια των γονιών της θα βρεθεί στη Θεσσαλονίκη και θα ζήσει την προσφυγιά, για να καταλήξει σε οίκο ανοχής στην Αθήνα. Η γνωριμία της με τον κόμη Φαμπιέν ντε Φοντέν θα την οδηγήσει στο Παρίσι του Μεσοπολέμου, όπου θα γίνει η μούσα όλων των μεγάλων καλλιτεχνών της εποχής: Πάμπλο Πικάσο, Σαλβαδόρ Νταλί, Αντρέ Μπρετόν, Χένρι Μίλερ. Ακόμα και ο φλεγματικός Τζέιμς Τζόις θα υποκύψει στη γοητεία της. Θα ακολουθήσει η μεταπολεμική Νέα Υόρκη όπου η Αργυρώ, ως διάσημη γκαλερίστα, θα αναδείξει τους καλλιτέχνες που θα σφραγίσουν το δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα.

Το κόκκινο σημάδι θα συνεχίσει να της στέλνει μηνύματα. Μια πρόσκληση εγκαινίων, μια χαμένη φωτογραφία, μια απρόσμενη συνάντηση, και η Αργυρώ θα 'ρθει αντιμέτωπη με κομμάτια της ύπαρξής της που και η ίδια αγνοούσε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
 ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 1, 106 79 ΑΘΗΝΑ
 ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
 www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISSN 978-960-453-560-6

9 789604 535606

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ